

Afstemning

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Forslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 71 stemmer (S, SF, FP og KRF) mod 51 (KF, V, RV og CD).

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Om denne vedtagelse vil der nu blive givet meddelelse til justitsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 209:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ændrede regler for selvstændige erhvervsdrivende m.v.).

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 15/2 89. Første behandling 24/2 89. Betænkning 10/5 89).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Det lykkedes regeringen at skabe flertal for det forslag, der nu skal behandles, om lempelse af en række regler for de selvstændige erhvervsdrivende, der er i a-kasse.

Vi synes, det er lidt forstemmende, at samtidig med at regeringen for mindre end et halvt år siden delvis fik gennemført begrænsninger for nogle medlemsgrupper, skal der på de tilsvarende områder ske lempelser for selvstændige.

Derudover ved vi også, at regeringen i løbet af forholdsvis kort tid stiller ændringsforslag til a-kasselovgivningen, ifølge hvilke der, i hvert fald efter rygter fra flere avisers side, skal ske yderligere begrænsninger for lønmodtagerne. Derfor finder vi faktisk, at det er lidt mærkværdigt, at der på nuværende tidspunkt skal gennemføres et lovforslag, som vil betyde, at selvstændige erhvervsdrivende får udvidet deres muligheder for at få dagpenge.

Vi synes også, det er forstemmende, at der nu indføres en fast sats, som ikke har nogen som helst sammenhæng med en fastslået indkomst. Man fører altså et princip over i a-kasselovgivningen, som aldrig har været der før, et princip om, at er godtgørelsen lav, skal man have en lav sats, i dette tilfælde på 250 kr. Det er en så fundamentalt afgørende ændring i dansk a-kasselovgivning, at vi må tage afstand fra den. Hvis det var sådan, at der var væsentlig forskel på, hvad de selvstændiges a-kasser udbetaler, og hvad lønmodtagernes a-kasser udbetaler, kunne man have set på baggrunden for det. Men med en dagpengesats på 389 kr. udbetales der i gennemsnit 347 kr. i ASE og 338 kr. i den anden a-kasse, vi har for selvstændige erhvervsdrivende, DANA. Der er altså ikke væsentlig forskel.

Hvis vi tager statistikken for, hvad lønmodtagerkasserne udbetaler i gennemsnit, er der ingen tvivl om, at med den gode, sociale indstilling, man har til et område, hvor a-kasemedlemmerne får en gennemsnitlig lavere beregning, er det de kvindelige kasser, der skal have den mindste sats, og hotel- og restaurationsområdet må holde for næste gang.

Vi har advaret imod, at man, løsrevet fra hvad folk tjener, ved et medlemskab skal kunne hæve et beløb, altså fastholde et forsikringsprincip. Det er der nu slået hul på med vedtagelsen af dette lovforslag.

Derudover bliver der igen indført karenstid i dansk a-kasselovgivning. Vi havde i en årrække glæde af sammen med SF at kæmpe for at få karenstid ud af alle lovgivninger, men nu indføres der altså karenstid igen, godt nok for en speciel gruppe, men den er i loven. Vi synes, det er forstemmende.

Forslagets punkt 3, om kombinationsforsikring, vil betyde, at man giver ministeren lov til at gøre, hvad pokker han vil. Ministeren beder om en bemyndigelse til at lave en kombinationsforsikring. Hvad er det for tanker, regerin-

[Kaj Poulsen]

gen har om kombinationsforsikring, tillægsforsikring osv.? I det udvalgsarbejde, vi har været igennem, har vi kun fået at vide, at det ikke er afklaret, hvad det skal ende med. Derfor må vi have en eller anden bemyndigelse til arbejdsdirektøren, ministeren. Så kan Folketinget bare med lukkede øjne tro, at ministerens hensigter er beskrevet nogen steder, men de er ikke at finde nogen steder i beskrivelserne.

I Information fra 13.-14. maj oplyses – jeg vil godt sige, at sådan som information plejer at beskrive arbejdsmarkedspolitik, er det en troværdig kilde – at man i Arbejdsministeriet arbejder med forskellige modeller til, hvad der skal lægges frem i århundredets indgreb. Der står i Information:

»Den anden hovedmodel er et tostrengt system med en grundydelse og en privat forsikringsydelse. Tanken i systemet er, at grundydelsen, der skal være ens for alle, skal trappes ned over en årrække (til f.eks. dimittendsatsen)« – det kan måske også være 259 kr., hvem ved – »for at motivere arbejdstagerne til at tegne private forsikringer.«

Hvad er det, den bemyndigelse skal bruges til? Kan den bruges til at lave kombinationsforsikring? Har vi fået afklaret, om denne kombinationsforsikring er en offentlig forsikring eller en privat forsikring? Intet! SF har igen med discountpriser fået sat nogle markante fingeraftryk på et forslag fra den arbejdsminister, som man altså har en så fantastisk tillid til, at man giver en bemyndigelse, man ikke ved, hvad skal bruges til. Jeg synes, at det er forstemmende.

Jeg synes også, at det er markant, som SF skriver i sit betækningsforslag, at »SF indstiller således lovforslaget til vedtagelse i den form, det er fremsat.« Det er et markant fingeraftryk, man har fået sat på en lovgivning, specielt når vi ved, at i den samme uge, som lovforslaget skal tredjebehandles, kommer århundredets indgreb. Hvad har man dog tænkt, hvis man overhovedet har tænkt i SF? Jeg synes, at der er lagt op til nogle afgørende principbrud i dansk a-kasselovgivning. Vi har nu igen set SF indgå i et forlig med regeringen uden at have tænkt konsekvenserne igennem.

Må jeg så til sidst henvende mig til arbejdsministeren, som jeg også gjorde ved førstebehandling. Vi har forstået på en række udtalelser af regeringspartierne og af statsministeren, at de ting, der skal gennemføres i århund-

redets store indgreb, skulle gennemføres med Socialdemokratiet. Hvis ministeren tror, at man på afgørende områder kan føre en direkte modsat politik i dansk a-kasselovgivning og komme til Socialdemokratiet, hver gang der skal ske begrænsninger, tager ministeren grundigt fejl. Det blev sagt ved førstebehandling, nu bliver det sagt igen, hr. minister. Hvis det er sådan, at ministeren mener noget med, at der skal være brede forlig om nye tiltag inden for arbejdsmarkedsløvgivningen, må ministeren lære at tænke sig anderledes om, end han har gjort i denne sag.

Pia Christmas-Møller (KF):

Hvis nogen troede, at Socialdemokratiets historisk betingede, stærke tilknytning til en bestemt befolkningsgruppe skulle have noget at gøre med, at man havde et egentligt socialt engagement som bærende idé i det politiske arbejde, må disse nogen have fået revideret deres opfattelse meget grundigt, specielt efter læsning af Socialdemokratiets betækningsbidrag til dette forslag.

Socialdemokratiet skriver direkte, at det er dets opfattelse, at det er udtryk for den værste gang klassepolitik, når regeringen nu udvider og forbedrer dagpengereetten for en bestemt medlemsgruppe, nemlig de selvstændige erhvervsdrivende.

Klassepolitik er altså, hvad Socialdemokratiet kalder denne retfærdighedshandling, som drejer sig om at give de selvstændige bare nogenlunde de samme muligheder i dagpengesystemet, som lønmodtagerne allerede har og i øvrigt har haft igennem mange år. Det er åbenbart en klassepolitik, som Socialdemokratiet ikke kan støtte. Socialdemokratiet har åbenbart intet tilovers for svage grupper, når de har noget med selvstændig virksomhedsudøvelse at gøre. Kan det virkelig være rigtigt? Åbenbart!

Man får en fornemmelse af, at Socialdemokratiet deler befolkningen i to hovedgrupper: Den ene, der er selvstændig, og den anden, der er lønmodtager. Den, der er lønmodtager, er god nok og skal have de forskellige tryghedsmuligheder. Men den selvstændige har man intet tilovers for. Det er klassepolitik, men ikke den, man måske kunne have forventet fra Socialdemokratiets side.

Det Konservative Folkeparti er yderst tilfreds med, at det er lykkedes at få et flertal for

[Pia Christmas-Møller]

denne lovgivning. Vi er tilfreds med, at det langt om længe er muligt at give de selvstændige erhvervsdrivende chance for at forsikre sig og give dem chance for at få en lille smule ud af dagpengesystemet, når de ikke længere kan klare sig i den selvstændige virksomhed, og når de er medlemmer af en arbejdsløshedskasse og i øvrigt opfylder alle betingelserne, derunder står til rådighed for arbejdsmarkedet i bred forstand.

Jeg vil godt gå videre med mine kommentarer til Socialdemokratiets betækningsbidrag, for det er unægtelig opsigtsvækkende.

Socialdemokratiet henviser til, at arbejdsministeren i sidste folketingssamling har fremsat nogle lovforslag, som ville forringe mulighederne for lønmodtagerne. Det er ikke korrekt. Det, der er korrekt, er, at der er fremsat nogle lovforslag, som vedrører dem, der er medlemmer af arbejdsløshedsforsikringssystemet. Vi skelner altså ikke på den stive facon som hr. Kaj Poulsen fra Socialdemokratiet.

De regler, som blev gennemført i øvrigt i forbindelse med et godt og sundt forlig sammen med Socialdemokratiet, gælder alle, der er medlemmer af en arbejdsløshedskasse, og ikke kun nogle ganske bestemte grupper.

Efter Socialdemokratiets bemærkninger om, at det må vende sig mod enhver tanke om at gennemføre en ordning, hvor dagpengesatsen ikke står i forhold til en præsteret og dokumenteret indtjening, kan jeg ikke undlade at spørge: Skal vi forvente et lovforslag fra Socialdemokratiet, som indebærer en fjernelse af reglerne om dimittendsats? Skal vi virkelig vente det? Så er det i sandhed nye linjer, der her trækkes op fra Socialdemokratiets side.

Jeg fatter ganske enkelt ikke, at Socialdemokratiet vil være bekendt at møde med et sådant betækningsbidrag.

Det burde simpelt hen ikke være det parti værdigt.

Jeg vil godt gå videre med betækningsafgivelsen, for Fremskridtspartiet har også fremført en række ting. Efter at have fulgt udvalgsarbejdet kunne man forledes til at tro, at Fremskridtspartiets engagement har været båret af en jagt efter en eller anden form for undskyldning for i sidste ende ikke at kunne støtte forslaget. Men det kan da ikke være rigtigt, eller hvad? Vi ved det rent faktisk ikke endnu.

Fremskridtspartiet har stillet en stribe ændringsforslag, som udhuler forslagens bærende idé om at tilpasse regelsættet til de selvstændiges vilkår og sikre en større grad af lige muligheder for denne gruppe.

Fremskridtspartiet har endog haft held til at indgå en alliance med Socialdemokratiet. De to partier kan således blive enige om, at personer, hvis samlede fuldtidsbeskæftigelse tilfældigvis fordeler sig sådan, at man på deltidsbasis er lønmodtager og på deltidsbasis er selvstændig, fortsat skal diskrimineres i arbejdsløshedsforsikringssystemet. De skal efter Fremskridtspartiets og Socialdemokratiets opfattelse ikke have mulighed for på frivillig basis at tegne en forsikring mod ledighed.

Fremskridtspartiet foreslår endvidere, at forslagens idé om at gennemføre en mulighed for selvstændige, der bliver ramt af midlertidig ledighed som følge af udefra kommende og helt ekstraordinære forhold, ikke skal have en chance i dagpengesystemet. Det er Fremskridtspartiets opfattelse, at disse mennesker ikke skal have en støttemulighed på linje med lønmodtagerne.

Fremskridtspartiet begrunder sine ændringsforslag med, at dette er så kompliceret. Uha, sikken et lovgivningsområde, vi her har fået fat på. Det er ikke til at overskue, og vi må nødvendigvis have en meget detaljeret lovgivning for overhovedet at kunne bevæge os mere sagligt ind på det.

Jeg fatter ikke rigtig Fremskridtspartiets argumentation i forbindelse med emnerne midlertidig ledighed og kombinationsforsikring. Jeg forstår ikke, at man argumenterer med denne manglende detaljering, for senere stiller Fremskridtspartiet selv et ændringsforslag gående på, at et af forslagens forsøg på at præcisere den nugældende lovgivning skal udgå. Man ønsker altså ikke, at forslagens idé om at præcisere, at der skal være tale om udøvelse af selvstændig virksomhed i væsentligt omfang, skal være en betingelse for at blive forsikringsberettiget. Det ønsker Fremskridtspartiet ikke skal med, fordi man ikke mener, det er præcist nok. Det er dog stadig væk en præcisering i forhold til den nugældende lovgivning.

Endnu mere forvirret bliver man, når man læser Fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 7 og nr. 8 til hovedforslagets nr. 12 og nr. 13, som jo er rent redaktionelle. Fremskridtspartiets be-

[Pia Christmas-Møller]

grundelse er, at man risikerer at begå lovsjusk. Man kunne forledes til at tro, at Fremskridtspartiet er imod den foreslåede forenkling af karensreglerne, men det har jeg underhånden forstået, at det er man ikke.

Alt i alt vil jeg appellere til, at Fremskridtspartiet trods alt i sidste ende finder frem til, at forslaget i dets oprindelige fremsættelsesform er rigtigt, og at man vil støtte det.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg kan godt forstå, at der er behov for – når man skal kommentere Socialdemokratiets betænkning bidrag – at benytte citatfusk, for den største usandhed er vel den sandhed, der kun er halvt fortalt. Det var det, vi var ude for med fru Pia Christmas-Møller. Lad mig da så citere færdigt fra betænkning bidraget, hvad der står:

»Mindretallet udtaler, at det er Socialdemokratiets opfattelse, at det er udtryk for den værste gang klassepolitik, når regeringen nu udvider og forbedrer dagpengereetten for en bestemt medlemsgruppe, nemlig de selvstændige erhvervsdrivende.

Det er naturligvis med forundring, at Socialdemokratiet ser dette forslags gennemførelse næsten samtidig med, at ministeren i sidste folketingssamling har fremsat og i et vist omfang har fået gennemført regler, hvor der for medlemsgruppen af lønmodtagere er sket begrænsninger.«

Så kom der lige pludselig kød på sagen. Det, det drejer sig om, er, at man tager en gruppe ud, som stort set gennemsnitlig har den samme godtgørelse – lidt mindre, erkendt, end man har gennemsnitlig i a-kasserne – og forbedrer deres muligheder samtidig med, at man tidligt og sent fra regeringspartiernes og arbejdsministerens side fortæller, at der nu skal ske begrænsninger. Hvis man tror, man kan sjakre igennem salen for at få gennemført en sådan klassepolitik, tager man fejl.

Må jeg så have lov til at sige om fjernelse af dimittendsatsen: Igen udtalt citatfusk for at kunne holde en tale, selv om argumenterne ikke slår til. Socialdemokratiet ønsker at fastholde gældende principper i a-kasselovgivningen. Disse principper skal være gældende for alle, og kun på helt specielle og nødvendige områder skal der gælde særlige regler.

Dimittendsatsen bruges på et helt specielt område, nemlig når dimittender kommer ud og ikke har en løn, der kan ligge til grund for beregning af ydelsen. Det har de selvstændige erhvervsdrivende.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Med sine beskyldninger om uværdighed og underlødighed så den konservative ordfører tydeligt skæven i sin socialdemokratiske broders øjne, men hun demonstrerede unægtelig endnu kraftigere bjælken i sine egne øjne, da hun begyndte at beskyldte Fremskridtspartiet for, at vi skulle gå imod kombinationsforsikringer, vi skulle gå imod det ene og det andet og det tredje. Nej, vi går bare ind for, at man får en lovgivning, som kan holde.

Kombinationsforsikringsproblemet og de andre ting, der omhandles i vore ændringsforslag, havde vi fremme allerede i 1976. Derefter har skiftende arbejdsministre sloges med problemet igennem en årrække, indtil den nuværende arbejdsminister i 1987 nedsatte et sagkyndigt udvalg til at udtale sig om de emner.

Så kom betænkningen i 1988 fra dette udvalg, der sagde, at det kunne man heller ikke finde ud af, hvorefter arbejdsministeren kommer og bare siger om disse punkter, at han heller ikke kan finde ud af det. Så må direktøren for Arbejdsdirektoratet, eller hvem det nu er, han har fundet frem til, se at finde ud af det på et eller andet senere tidspunkt. Så spørger vi under udvalgsbehandlingen høfligt og udførligt arbejdsministeren: Hvad er i grunden meningen med det? Det i og for sig eneste svar, vi får, er, at det aner arbejdsministeren ikke noget som helst om, hvad det er, han vil til at lovgive om. Så siger vi ganske pænt og forsigtigt i vort ændringsforslag nr. 1: Lad os da så se at få de punkter, da forslagsstilleren ikke ved, hvad hans eget forslag går ud på, ud til et selvstændigt lovforslag, få det behandlet og vedtage det, som han ved noget om, og som forslaget er båret af, nemlig de 259 kr. til dem med lavt beregningsgrundlag. Så enkelt er det.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hr. Kaj Poulsen gentager sit fejlgreb fra førstebehandlingen. Hr. Kaj Poulsen påstår – og

[Pia Christmas-Møller]

det er en påstand uden belæg – at selvstændige erhvervsdrivende har et beregningsgrundlag, som giver dem mulighed for at oppebære en beregnet dagpengesats. Det er ikke rigtigt. Sandheden er, at visse selvstændige driver deres virksomhed i så lang tid, at de ikke har haft et positivt resultat inden for de sidste 5 år. Derfor kan de komme i den situation, at der ikke er noget positivt resultat at beregne en dagpengesats af, hvorfor de kommer ud med et stort rundt 0 i dagpengesats. Det er den situation, vi gerne vil rette op på med forslaget om en kombinationsforsikring.

Over for hr. Glistrup vil jeg gerne kvittere for, at Fremskridtspartiet herfra positivt giver tilsgagn om, at man synes, at det er god idé at gennemføre en kombinationsforsikring.

Jeg var også lidt i tvivl, og jeg håber, det fremgik af min ordførertale. Problemet er, at Fremskridtspartiet ikke rigtig har klargjort sine holdninger til disse dele i betækningsbidraget. Man har nogle tekniske indvendinger, men den holdningsmæssige konklusion fremgår ikke særlig tydeligt. Så derfor er det da altid noget. Jeg håber stadig væk, at hr. Glistrup og Fremskridtspartiet vil være i stand til at stemme for det samlede forslag, når vi når frem til tredjebehandlingen.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Ændringsforslagene, som vi her behandler til dette lovforslag, har fået tilslutning på baggrund af en argumentation, som jeg synes er helt forføjlet fra Fremskridtspartiets side, men desværre også fra Socialdemokratiets side.

Sandheden er jo den, at der i dag er 76.000 medlemmer i de selvstændiges a-kasser. Vi indfører altså ikke et nyt princip om, at selvstændige nu kan a-kasseforsikre sig. Det er indført for mange år siden. De er der.

Det, det handler om, er, at de, der går ned med flaget med en eller anden virksomhed, og som går ned så betids og så fornuftigt, at de kan se, at de stadig væk har noget, de kan få beregnet deres understøttelse af, så de lige så godt kan lukke nu, de kan i dag få den fulde sats, akkurat som alle andre, der opfylder kriterierne for det. Sådan er reglen i dag i gældende lov. Dette forslag omhandler dem, som ikke når at dreje nøglen om i tide og står i den situation, at de prøver og prøver, om det nu ikke kan blive ved med at gå. Det er jo typisk den lille køb-

mand og den lille håndværker. Det bliver ikke ved med at gå. Det går galt. Det går så galt, at det sidste par år har de faktisk ingen indtægt, men tærer på et eller andet, som de havde, måske nogle nye lån i huset, eller hvad ved jeg.

De kan i dag ikke få deres dagpenge, som de selv betaler til en forsikringsordning, fordi de ikke har noget at beregne den på baggrund af. Det vil sige, at de, der kan regne den ud, de, der kan spekulere i disse ting, efter gældende lov kan få dagpenge, men de, der ikke kan regne den ud, og som håber og håber på, at det kommer til at gå igen, og som går ned med flaget og der ikke er noget at gøre, ikke må sikres 259 kr. om dagen.

Jeg forstår simpelt hen ikke, at man ikke går ind i det fra Socialdemokratiets side. Argumentationen, jeg har hørt i dag, har været ét stort angreb på SF, at SF nok ikke har forstået, hvad det handler om. Jo, det kan jeg forsikre for vi har. Nu er det sådan, at der er visse socialdemokratiske venner, som tror, at de er de eneste, der kan a-kasselovgivning. Desværre har vi et par eksempler på, at det ikke altid er tilfældet. Det kan jeg også godt forstå, for den er kompliceret, og ingen af os kan den på fingrene. Men det er i hvert fald en sandhed, at det, jeg her har talt om, handler det om. Det kan ingen afvise.

Så skal man ikke lade, som om vi nu indfører noget helt nyt. Nu kan selvstændige også forsikre sig, og det er jo for galt. Argumentationen for, at vi skal gå imod, er, at denne arbejdsminister og denne regering kommer nok med noget, der er langt værre for alle andre om et halvt år.

Det kan godt være. Jeg er næsten ikke i tvivl om, at det vil de nok gøre, men så handler det om at sige nej. Det handler da ikke om at sige nej til nogle mennesker, som virkelig er på pumperne. De er ikke engang ligestillet med almindelige lønmodtagere, og faktisk har de det værre end to lønmodtagere, som skal klare sig igennem.

Det nytter altså ikke noget, at man i sin klassefilosofi ikke vil forstå, at småborgerskabet i Danmark har fået det så svært, at det er nødvendigt, at vi, der kalder os socialister, også tør være med til at rette op her, og det er det, vi gør.

Så ser vi på, hvad det koster. Det koster jo ikke noget. Disse mennesker betaler selv hver eneste krone og får en forhøjelse af kontingentet til de a-kasser, de er omfattet af. Det står højt

[Lilli Gyldenkilde]

og tydeligt i loven, at det ikke koster noget som helst. De får en forhøjelse; de finansierer det altså selv.

Hertil kan man så sige: Jamen det er ikke noget princip at få indført! Fordi man indfører dette princip her, betyder det da ikke, at vi vil sige ja fremover til en hel masse principper, som vi ikke bryder os om. Sådan kan man da ikke argumentere. Man må da argumentere ud fra, hvad der sker her og nu.

De betaler selv. Det koster ikke noget. Det koster ikke noget at opføre sig ordentligt over for folk, som har det sværere end de almindelige lønmodtagere, som vi er nogle stykker der til hver en tid forsvare her og fortsat vil gøre. Det koster ikke noget at hjælpe en gruppe, der har det endnu værre. Derfor synes jeg naturligvis, at vi skal gå ind i det, og det er mit parti blevet enig med mig i at vi skal, og det er jeg glad for.

Det sidste argument, som kommer fra Socialdemokratiet som baggrund for, at vi endelig ikke skal vedtage dette, er: Vi kan ikke udstede en blancocheck til denne arbejdsminister til at udarbejde nogle nye regler.

Den betænkelighed, der kan ligge i det, kan jeg et stykke vej dele. Jeg har det ikke sådan, at jeg føler, at jeg skal holde på hat og briller og løse tænder, lige så snart jeg er i stue med arbejdsministeren. Sådan har jeg det ikke, men det ved jeg godt der er andre der har.

Men jeg ved, at Landsarbejdsnævnet skal være med til at udarbejde dette. I det sidder lønmodtagerrepræsentanter og repræsentanter for parterne, som skal være med til at udarbejde disse ting, og dem har Socialdemokratiet da i al den tid, jeg kan huske, stølet på. Jeg har ikke altid stølet på dem. Jeg har også kritiseret dem, når jeg syntes, at de har lavet noget, som jeg var utilfreds med; men stort set må man da sige, at vi dér har et system, hvor der sidder nogle parter, hvoraf i hvert fald nogle folk fra administrationen af a-kasserne, som kender dette system, er med i udarbejdelsen af dette regelsæt.

Jeg kan ikke i denne sag, uanset hvordan jeg har vredet og vendt mig, finde argumenter for at gå imod det. Tværtimod! Jeg synes, at de argumenter, jeg har hørt ikke mindst fra mine venner i Socialdemokratiet, går på, som jeg har sagt tidligere, at der kommer noget, der er værre, fra denne regering, og det gør der såmænd nok også. Så må vi sige nej til det, når det kommer. Der er i hvert fald ingen grund til, at vi ik-

ke skal hjælpe de mennesker af alle, som har det sværere end dem, vi ellers plejer at forsvare, når de endda betaler selv.

Det er en meget lille sag efter min bedste mening, men det er en sag, hvor vi hjælper nogle mennesker, som har rettet henvendelse til os utallige gange om de forskellige regler, de støder ind i, så de ikke kan få deres dagpenge.

Jeg synes, det er fint, at man nu vil prøve at kigge lidt nærmere på det. Jeg håber selvfølgelig og regner med, at når man er med til at sikre, at et forslag af denne art går igennem, tager jeg det som en naturlig forudsætning, at man så snakker med os hen ad vejen om sagen. Jeg har ingen illusioner. Jeg ved godt, at det aldrig kommer dertil, hvor en konservativ arbejdsminister vil gennemføre store arbejdsmarkedspolitiske tiltag med SF; det bliver gjort med Socialdemokratiet, så det tager jeg ganske roligt, hr. Kaj Poulsen. Jeg kan ikke bruge det argument, at der kommer noget, der er værre.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Den sidste bemærkning er jeg selvfølgelig glad for fra SF's side, for når der skal gennemføres store ting, må kludderet ikke gå så vidt som i dette forslag.

Fru Lilli Gyldenkilde argumenterede med, at selvfølgelig skal selvstændige erhvervsdrivende have ret til at forsikre sig, selvfølgelig skal de da det. Det er et forslag, vi selv har gennemført fra Socialdemokratiets side for, at de skal få den samme behandling, som vi giver lønmodtagerne. Jeg har selv været ordfører for det.

Jeg ville have forståelse for det argument, ministeren har i bemærkningerne til forslaget, for de selvstændige erhvervsdrivendes problemer opstår ved, at der kan gå lang tid, inden beregningsgrundlaget er fundet.

Det er jo her, de store problemer er, og det er her, vi får flest henvendelser.

Hvorfor søren går man så ikke ind og kigger på, hvordan vi kan lette på det i stedet for at bede dem om at komme med både advokaterklæringer, revisorerklæringer og skatteerklæringer? Man kunne da have lettet det på den måde, således at de havde fået en behandling tilsvarende den, lønmodtagere får, i stedet for at indføre en regel om 259 kr. om dagen. Hvad hjælper det mennesker, der er i klemme? Undskyld mig. Hvad er det da for en social indstil-

[Kaj Poulsen]

ling at tro, at en familie kan leve af 259 kr. om dagen? Hvad skulle det hjælpe dem, hvis de først har været nødt til at dreje nøglen om i en virksomhed? Det er dog utrolig naivt.

Må jeg så have lov til at sige til fru Lilli Gyldenkilde, at jeg selvfølgelig har bemærket, hvad SF skriver i betænkningensbidraget. SF er meget beroliget ved, hvad lønmodtagerrepræsentanterne mener i Landsarbejdsnævnet. Jeg synes, at fru Lilli Gyldenkilde skulle have set, hvad Landsarbejdsnævnet og specielt underudvalget havde sagt, inden de kom så langt. Men hvis man ikke er enig, hvem skal så træffe beslutningen? Det skal arbejdsministeren, og derfor kan den beroligelse altså ligge på et meget, meget lille sted.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det skal blive ganske kort, for det er bare for at præcisere. Det er rigtigt. Jeg ved godt, at Landsarbejdsnævnet ikke er gået ind for den del af det, som jeg ellers sætter min lid til. Det ved jeg godt.

Men jeg ved også, ud fra hvilke tankebaner de ikke er gået ind for det. Jeg mener simpelt hen ikke – og det er jeg så klar over går over til mine venner derovre, og det er så også i orden – de har set på virkeligheden, da de har gået dette forslag igennem og derefter nøjagtigt vidst, hvilke grupper der her er tale om at hjælpe, ærlig talt, for så tror jeg ikke, de havde sagt nej til det.

En ting er, at man siger nej til at være med til at lave et forslag, noget andet er, at man bagefter er med til at lave regelsættet. Selvfølgelig vil de gøre det. Hvis de ikke vil gøre det, mener jeg, der er en helt ny situation om det arbejdsmarkedspolitiske, og så må vi se på den sag, men det tror jeg ærlig talt ikke. Jeg tror, man loyalt vil være med til at udarbejde et regelsæt, som hr. Kaj Poulsen da nok skal få indflydelse på, for han taler jo mere med dem derovre, end jeg gør.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg synes, det er helt fint, at fru Lilli Gyldenkilde i hver anden tale, hun holder herfra, fortæller Folketinget, at hun er en stærk kvinde, der har sat sig ind i sagerne. Det er også det, der

sker i Landarbejdsnævnet, også hos lønmodtagerrepræsentanterne, og det er det, der sker i Folketingets partier. Så lad være med de argumenter om, at der er nogen, der ikke har sat sig ind i og ikke forstået noget. Der er andre end fru Lilli Gyldenkilde, der kan dokumentere, at der er forstået mere end det, der er foregået i denne sag i hvert fald.

Traberg Smidt (V):

Det, der bliver indført ved lovforslaget, er en simpel retfærdighedshandling over for en persongruppe, som i det daglige frister en tilværelse på kanten af et eksistensminimum. Jeg synes, det er henrivende at høre hr. Kaj Poulsen sige, at hvad er 259 kr. om dagen? – at det betyder jo ikke noget. Jeg har kendskab til mange personer, for hvem 259 kr. om dagen er ganske afgørende for, om de er i stand til at opretholde skindet af en anstændig tilværelse.

Det kan godt være, at hr. Kaj Poulsens omgangskreds ikke er i stand til det, og det skyldes måske også noget andet. Det skyldes, når hr. Kaj Poulsen taler om skibsværfter – og vi har jo lige set, hvordan Socialdemokratiet har lavet forlig med regeringen om anparterne, hvor man laver en fed undtagelse for skibsværfterne – at dem kan hr. Kaj Poulsen komme til undsætning, men ikke når det handler om den del af næringslivet, der kører rundt med små pick-up'er og prøver at få en virksomhed til at overleve nogle få år endnu. For der er jo ikke tale om virksomheder, som går strygende. Der er tale om, at de virksomheder, vi kommer til undsætning, er virksomheder, som er i deres livsafsten, det er virksomheder, som er ved at gå ned om og hjem, men som, hvis ikke der kommer et lovforslag og en lov, som bliver vedtaget, af dette indhold her, vil være nødt til at lukke nu, i stedet for at give dem en chance i endnu et par år.

Jeg kunne endda forstå forargelsen – for Socialdemokratiet er jo altid meget ivrig for at spare på statens udgifter – hvis det var sådan, at vi her kom med et lovforslag, som virkelig ville være dyrt for skatteyderne; men der er jo tale om, at de samme menneskers kolleger og de selv kommer til at betale hver en øre i merudgift. Der er tale om et begreb, som i hr. Kaj Poulsens verden jo normalt hedder solidaritet. Nu hedder det noget helt andet, når der er tale om en anden erhvervsgruppe. Det er ikke rimeligt, hr. Kaj Poulsen.

[Traberg Smidt]

Jeg vil runde af med at sige, at jeg er ikke særlig rørt over, at Landsarbejdsnævnet har indflydelse på det. De to arbejdsløshedskasser, som findes for selvstændige næringsdrivende, ASE og DANA, er ikke repræsenteret i Landsarbejdsnævnet, så det undrer mig aldeles ikke, at lønmodtagerrepræsentanterne, og hvem der i øvrigt sidder i Landsarbejdsnævnet og håndterer lønmodtagerarbejdsledelsesproblemer, ikke har forståelse for dette problem. Det overrasker mig overhovedet ikke, men det overrasker mig meget, at hr. Kaj Poulsen, som dog har beskæftiget sig med dette område i mange år, ikke kan se, hvad dette handler om.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg er selvfølgelig dybt lykkelig over, at hr. Traberg Smidt nu fortæller mig, hvad det handler om. Det troede jeg faktisk ikke at det gjorde.

Hr. Traberg Smidt fortalte, at når det drejer sig om værfterne, er der ingen problemer om at give støtte, og så er Socialdemokratiet med. Det er det ikke, når det drejer sig om små selvstændige erhvervsdrivende, så er Socialdemokratiet ikke med. Det var dog en oplysning, at det er erhvervsstøtte, det drejer sig om her.

Socialdemokratiet er med til at give erhvervsstøtte, hvis vi kan se, det nytter. Ja, det er vi med til, og vi er meget optaget af, at vi kan få gang i dansk erhvervsliv, men det må foregå igennem erhvervsstøttelovgivningen eller igennem skattelovgivningen, hvis det er nødvendigt, men ikke igennem a-kasselovgivningen. Arbejdsministeren har haft en hel tv-udsendelse, hvor han redegjorde for, at det bestemt ikke var regeringens politik, at man skulle lave erhvervsstøtte igennem a-kasselovgivningen.

Nu hører vi så fra partiet Venstre, at det er det, det drejer sig om, og det var det, jeg ikke havde forstået. Så tak for vejledningen, og det er da kun en grund til endnu en gang at gå imod dette forslag.

(Kort bemærkning).

Traberg Smidt (V):

Det er herligt at få lov til at gentage sig selv, når man har sagt noget fornuftigt. Jeg husker klart, at jeg sagde til hr. Kaj Poulsen for et øjeblik siden, at dette var udgiftsneutralt for staten. Så hvis vi i øvrigt sammen kan lave er-

hvervsstøtteordninger, som er udgiftsneutrale for staten, så lad os da lave det. Men der er ikke ret mange andre af de erhvervsstøtteordninger, som Socialdemokratiet har foreslået fra denne talerstol, som er udgiftsneutrale for statskassen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kan ikke lade være med at gøre den tilføjelse til hr. Traberg Smidts udmærkede besvarelse, nemlig at det er da begrænset, hvor megen erhvervsstøtte der ligger i at give selvstændige, der vel at mærke er ophørt med at drive selvstændig virksomhed, nogle ordentlige muligheder for at fortsætte en tilværelse med et rimeligt dagpengeniveau. Der er tale om, at det er selvstændige, der er ophørt med at udøve deres virksomhed.

Jeg synes nok, at den argumentation om, at dette er erhvervsstøtteforslag, bør sættes i rette dimension.

Glistrup (FP):

Med den begrebsverden, som hr. Traberg Smidt lige har afsløret Venstre befinder sig i, er alt i denne verden udgiftsneutralt, for alt, hvad der sker i denne verden, bliver finansieret på en eller anden måde. Det vil sige, om man så må sige, at det, man lærer i første time i bogholderi, er, at aktiver og passiver er lige store, også hvis man tager en 25-øre op af lomen og siger: Hvis man nu giver den til dig, så har du da større aktiver, end du har passiver. Aktiver og passiver er altid lige store, og dermed er det udgiftsneutralt i den begrebsverden, som hr. Traberg Smidt befinder sig i.

Hvis vi forlader hr. Traberg Smidts filosofien og går over til livets realiteter, er der jo trods al den ufordragelighed, der har præget drøftelsen af denne sag, vist 100 pct.s enighed om én eneste ting, og det er, at det, der har været drivkraften, er, om der er nogen, der skal have disse 259 kr., for det er jo det, som fru Lilli Gyldenkilde fortæller om at vi alle har fået utallige henvendelser om. Det er da rigtigt, det har vi da vist alle sammen oplevet, og det er det, som hr. Traberg Smidt kalder en simpel retfærdighedshandling, at disse 259 kr., hvad de så ellers gør fra eller til, bliver udbetalt.

Men skal vi nu ikke forsøge med hensyn til disse meget priste 259 kr. at finde frem til, hvad det i grunden drejer sig om? I hvert tilfælde

[Glistrup]

drejer det sig efter de svar, som arbejdsministeren har givet, om nogle i virkeligheden ret få tilfælde, hvor det overhovedet bliver aktuelt. I langt, langt de fleste tilfælde – det kan vi se på gennemsnitsudbetalinger osv. – ligger man i kraft af de almindelige regler væsentligt højere end de 259 kr., og når man får udbetalt de 259 kr., vil der være masser af tilfælde, hvor det absolut ikke vil påvirke noget som helst, fordi de pågældende er ude i så enorme kriser af både økonomisk og personlig art, at de 259 kr. sådan set hverken gør fra eller til.

Jeg tror slet ikke, fru Lilli Gyldenkilde har ret i det, hun gjorde til sin hovedbetragtning, at de, der får de 259 kr., er de små erhvervsdrivende, at det er dem, det kommer til at vedrøre, for det er dem, der ikke kan regne den ud og derfor bliver siddende det ene underskudsår efter det andet. Ja, der vil vel nok være nogle mindre erhvervsdrivende, men der vil da ganske givet også være nogle større erhvervsdrivende, som har haft den fornødne lånekapital og andet, og fordi de har troet på deres virksomhed, så har de virkelig kunnet drivet den i så mange år mere, før de på et eller andet tidspunkt går ned. Jeg tror ikke, der er noget som helst holdepunkt for, at der skulle være en anderledes social fordeling mellem dem, der får de 259 kr., og de andre. Nu er gruppen i sig selv efter alt at dømme så lille, at det måske bliver svært at lave nogen statistik, men jeg vil gerne spørge arbejdsministeren, om der er noget som helst belæg for at tro, at de, der nu får 259 kr., er folk, som er særlig karakteriseret ved at have små virksomheder sammenlignet med gennemsnittet af medlemmerne i de to kasser.

En anden ting i forslaget, som man umiddelbart kan sige er fornuftigt, er det, fru Pia Christmas-Møller var inde på, at der er ikke nogen som helst i denne verden, der kan vurdere, om det er selvforskyldt eller ikke selvforskyldt, når en selvstændig næringsdrivende bliver arbejdsløs. Det kan have en vis mening, når man er inde i lønmodtagerforhold, men det taber totalt mening i de situationer, hvor det drejer sig om en selvstændig næringsdrivende.

Jeg vil gerne komplementere arbejdsministeren for, at han i og for sig har fundet et meget fornuftigt udgiftsneutralt – for nu at bruge hr. Traberg Smidts udtryk – princip ved at sige, at i stedet for at hver femte skal have fem ugers karantæne og de øvrige 80 pct. overhovedet ikke

skal have nogen karantæne, da man ikke kan finde ud af, hvem der hører til den ene gruppe eller den anden gruppe, så giver man dem alle sammen en uges karantæne. Det er sådan set en meget rimelig måde at få løst cirkelns kvadratur på. Så lad gå med det; de fleste kan vel sove hjemme hos svigermor, eller hvor de ellers kan sove, i en uges tid, før disse bidrag begynder at komme. Så langt, så godt.

Men ud over disse to problemer, der har trængt sig på bl.a. gennem utallige henvendelser, så har arbejdsministeren eller Arbejdsministeriet, hvem det nu har været, følt trang til at hælde en bunke andre ting ind i det lovforslag, vi her behandler. Jeg kan ærlig talt ikke forstå, hvorfor man har haft dette store ambitionsniveau med hensyn til, at man absolut skulle have en bunke ting med. Lovforslaget er stort set karakteriseret ved, at Arbejdsministeriet ikke har kunnet gennemarbejde det, heller ikke med det sagkyndige udvalgs bistand. Det skal jeg i og for sig ikke bebrejde Arbejdsministeriet, for det er ganske klart, at der her er tale om store og vanskelige problemer.

Men hvad skal vi med alle disse frynser i en lovgivning, når der ikke er noget særligt behov, ikke er hverken utallige eller tællelige antal henvendelser om disse øvrige spørgsmål? Hvorfor kan vi dog ikke gemme dem og køre videre med 1976-ordningen, så længe vi ikke kan komme bedre til bunds i det, end det her er lykkedes fra arbejdsministerens side?

Derfor er min konklusion på det: Lad os nu tage de ting, som vi nogenlunde kan overskue, det med de 259 kr. og det med karantænereglen, og gennemføre det, for det er det, der er behov for, og lad os så se, om der er noget af det andet, vi bliver nødt til at lovgive om enten i denne eller i næste samling. Det kan ikke haste så meget.

Jeg forstod i og for sig også, at det meget langt var arbejdsministerens egen indstilling. Han har jo gang efter gang erklæret sig villig til at stille sig til rådighed med ændringsforslag på disse punkter, der er mindre væsentlige, indtil han så fandt sin geisha fra SF til at sørge for, at han fik flertallet. Så var det forbi med arbejdsministerens trang til at ville ændre noget som helst, for nu havde han sin herrestatus, hvor han altså simpelt hen kunne koste med et flertal i Folketinget, og det er selvfølgelig rart, når man har sådanne herrekomplekser, at kunne få

[Gillstrup]

alt igennem, rub og stub, og helt holde op med at tale om nogen som helst ændringsforslag.

Skal vi ikke vende tilbage til jordoverfladen og sige, at alle de ting, som Fremskridtspartiet i ændringsforslag nr. 1 foreslår henvist til lovforslag nr. L 209 B, kun vil have godt af at lagre, så vi virkelig får det gennemført, i stedet for at vi får gennemført nogle regler, som ingen kan overskue, som ingen ved hvad kan føre til, og hvor der ikke er nogen specielle behov og heller ingen tro på, at det bliver vældig bedre ved, at vi gennemfører de andre ting, altså med andre ord, at vi stort set kun gennemfører det med de 259 kr. og karantænen i første omgang, det, der hedder L 209 A, og gemmer de andre ting.

Hvis man ikke kan overvinde sig selv til at gå så vidt, som Fremskridtspartiet er gået i denne opdeling, så kan man i hvert fald finde frem til, at der er adskillige af de momenter, som trænger til at blive vendt en ekstra gang, og som bestemt ikke har hastekaraktter, og som man vil finde udspecificeret i de otte andre ændringsforslag, Fremskridtspartiet har stillet, og som selvfølgelig falder væk, hvis ændringsforslag nr. 1 bliver vedtaget. Derfor skal dette her munde ud i, at vi får det gennemført, som der er et vist behov for og et vist sagligt fundament for – de to hovedting i forslaget – og lad os så få flest mulige af de andre ting udskudt ved, at man får et flertal for så mange som muligt af Fremskridtspartiets ændringsforslag – eller i hvert tilfælde ændringsforslag nr. 1 – for dermed har man flertal for dem alle sammen.

Jørgen Estrup (RV):

Dette er et lille, men principielt lovforslag, og det er vel også derfor, vi får denne ganske lange debat.

Det drejer sig om, hvorvidt selvstændige erhvervsdrivende så vidt muligt skal ligestilles med lønmodtagerne på arbejdsmarkedet eller tværtimod skal behandles som pariaer og som nogle, man skal gøre vilkårene så vanskelige for som overhovedet muligt, så man kan være sikker på, at de opgiver deres mindre erhvervsvirksomhed i tide.

Derfor synes jeg, det er vigtigt, vi tager debatten, og at vi, der føler, at de mindre selvstændige erhvervsdrivende skal have rimelige forhold, gør, hvad vi kan for, at dette lovforslag bliver gennemført nu. Det drejer sig jo i høj grad om, at vi både sikrer en rimeligt fleksibel overgang

fra at være lønmodtager til at være selvstændig erhvervsdrivende og den modsatte vej, sådan at arbejdsmarkedet kan fungere. Det drejer sig også om, at vi sikrer de arbejdspladser, der ligger i de mindre virksomheder. Endelig drejer det sig selvfølgelig i sidste ende om nogle retfærdighedsbetragtninger, som der egentlig burde være større og bredere forståelse for i dette Folketing.

Det overrasker mig – og det vil jeg gerne slutte af med – at man oven i købet her fra talerstolen skal høre hr. Kaj Poulsen fra sit eget betækningsbidrag citere, at dette er den værste gang klassepolitik. Man spekulerer på, hvad der egentlig foregår ikke blot inde i hovedet på hr. Kaj Poulsen, men også i hovedet på de Socialdemokrater, som jo må have støttet dette betækningsudkast. Hvad er det for et menneskesyn, som ligger bagved, når man siger, at man ikke kan tage hensyn til selvstændige erhvervsdrivende, at de ingen rettigheder har, men at de kun er værd at beskæftige sig med i det øjeblik, hvor de på en eller anden måde er tilknyttet de store systemer og organisationer? Det er i hvert fald ikke noget, vi fra radikal side kan deltage i.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg kan forstå, at hr. Jørgen Estrup var meget optaget af, hvad der foregik inde i hovederne på Socialdemokraterne. Det er vi selvfølgelig meget taknemlige for. Men hvis hr. Jørgen Estrup brugte hovedet til andet end at holde ørerne fra hinanden med, havde han læst det betækningsbidrag på en sådan måde, at han kunne se, at man behandler de to grupper anderledes. Nu risikerer vi nemlig, at parigruppen bliver de selvstændige erhvervsdrivende med 259 kr. om dagen, fordi man stadig væk har nogle administrative regler, der gør det svært for de selvstændige erhvervsdrivende – specielt de små selvstændige erhvervsdrivende – at få godtgjort, hvad deres indkomst har været, for det er jo det, vi modtager læssevis af henvendelser om herinde i Folketinget, og det var det, der skulle have været rettet, således at også de fik en godtgørelse, der svarede til den indkomst, de havde kunnet dokumentere.

Glønborg (KRF):

I Kristeligt Folkeparti mener vi, at både lønmodtagere og selvstændige skal have mulighed

[Glønborg]

for at være arbejdsløshedsforsikrede på rimelige vilkår.

Ved førstebehandlingen udtrykte jeg stor glæde over, at arbejdsministeren havde fremsat et forslag til lapning af nogle grimme huller i ordningen, Den glæde er selvfølgelig endnu større i dag, hvor lovforslaget er sikret flertal, bl.a. ved Socialistisk Folkepartis tilslutning.

Socialdemokratiet vil desværre ikke være med, selv om hr. Kaj Poulsen bedyrer, at han virkelig også ønsker at give de selvstændige rimelige vilkår på dette område.

Jeg spekulerer på, om Socialdemokratiets modvilje mod det forslag skyldes, at det ikke alene opererer med mennesker, der er selvstændige, og mennesker, der er lønmodtagere, men også med sådan nogle mærkelige mennesker, som er både selvstændige og lønmodtagere på én gang. Sådan nogle mennesker er måske slet ikke til at passe ind i en socialdemokratisk opfattelse af tilværelsens virkelighed.

Men det glæder mig i det mindste, at Socialistisk Folkeparti har votet at gå ind i det med en forståelse for, at dette virkelig drejer sig om en gruppe mennesker, som har behov for at kunne være med i systemet, altså med andre ord at systemet vil tilpasse sig den situation, som det enkelte menneske i arbejdslivet nu er i.

Helt specielt glæder det mig, at der fra arbejdsministeren ligger klare tilsagn om, at man her også vil tage hensyn til mand/kone-virksomheder, altså at man i de situationer, hvor ægtefæller arbejder sammen, og hvor der nu efterhånden ikke er plads til og arbejde nok til den ene, ikke vil straffe dem for, at de er gift med hinanden, men at de får lige så rimelige vilkår som andre mennesker.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Det er ikke særlig overraskende, at det er det socialdemokratiske betækningsbidrag, der har givet anledning til mest debat under denne behandling. Det var mildest talt overraskende læsning, når man i Socialdemokratiet taler om den værste gang klassepolitik, når regeringen vil udvide og forbedre dagpengereetten for en bestemt medlemsgruppe, nemlig de selvstændige.

Man må spørge Socialdemokratiet: Er det virkelig klassepolitik at sørge for, at den del af en gruppe, der har været i klemme i et system, får nogle forbedringer, således at de også ved

ledighed kan få en ydelse, der er til at eksistere for?

Det er blevet nævnt nogle gange, at vi alle har fået mange henvendelser; det gælder selvfølgelig også i høj grad mig. Jeg har ikke taget ret mange af dem med, for det tillader tiden ikke, men jeg kan f.eks. nævne en henvendelse fra en 57-årig, som har været medlem i a-kassesystemet i 35 år, herunder de sidste ti år som selvstændig. Han har altså drevet sin virksomhed og håbet på, at han kunne holde den i live, indtil han kunne gå på efterløn. Han havde håbet på, at det kunne fungere for ham, men han fik et beregningsgrundlag, der gjorde, at han blev blandt de 15-20 pct., som er under minimums-satsen. Han fik altså et beregningsgrundlag, der var næsten så lavt, at man skulle være flov over det, fordi det var så tæt på nul, at der ikke var det bidrag til at forsøde tilværelsen, til at hjælpe på den vanskelige situation.

Er det klassepolitik, at denne lønmodtager, som har været medlem af en lønmodtagerkasse gennem mange år, og som altså i en periode i sit liv bliver selvstændig og ikke klarer det, skal have en anstændig dagpengesats? Hvis det er klassepolitik, er det godt, at klassepolitikken er død og borte, og at der er et bredt flertal her i Folketinget, som vil forstå, at mennesker er mennesker, uanset hvilken titel man giver dem, og at mennesker, der er i nød, skal hjælpes, uanset hvilken titel de har.

Er det i øvrigt klassepolitik at foreslå, at det er de selvstændige, som solidarisk skal betale for de forbedringer, der kommer en del af dem til gode? Det er altså sådan, at den gruppe, vi her taler om, hæfter solidarisk for de andre, og at det er udgiftsneutralt for alle andre befolkningsgrupper. De selvstændige, som det går bedre, betaler altså for de selvstændige, som det går dårligere. Det er solidarisk politik, det er ikke klassepolitik.

Er det i øvrigt klassepolitik at sørge for en kombinationsforsikring, sådan at de mennesker, som har valgt at basere deres indtægt med samtidigt lønarbejde og selvstændig virksomhed, får rimelige vilkår? Igen er der mange eksempler på folk med beskedne indtægter, f.eks. medhjælpende ægtefæller, der i den virksomhed, hvor de måtte arbejde sammen med deres ægtefælle, arbejder halvtids, men da det ikke er nok til, at det kan løbe rundt for det pågældende par, har ægtefællen yderligere et halvtidsarbejde i en anden virksomhed.

[Arbejdsministeren]

Er det klassepolitik, at disse mennesker med beskedne indtægter får de samme muligheder for at få fuldtidsdagpenge i givet fald eller for at få supplerende dagpenge i de situationer, hvor de måtte blive arbejdsløse i deres job som medhjælpende i andre virksomheder? Nej, selvfølgelig er det ikke klassepolitik; det er rimeligt, fornuftigt, anstændigt og retfærdigt, og det er en skam, at det ikke allerede er blevet gennemført for 10 år siden, da man startede på disse forsikringer.

Er det i øvrigt klassepolitik at sørge for, at selvstændige i helt usædvanlige situationer, i tilfælde af midlertidig arbejdsløshed, kan få dagpenge, når det jo er det almindelige, at lønmodtagerne allerede kan få det?

Nej, dette forslag er ikke udtryk for klassepolitik; det er udtryk for, at vi har set på mennesker, og at et bredt flertal i Folketinget ud fra en menneskelig holdning har følt, at her var det rimeligt, fornuftigt og anstændigt at lave nogle rettelser i et system, som ikke har været godt nok.

Mange af ordførerne har sagt så meget om hr. Kaj Poulsens indlæg, at jeg skal springe mange af de ting, jeg kunne have lyst til at sige, over, også fordi jeg jo skal lave så mange forlig med hr. Kaj Poulsen på anden vis og i andre situationer, og jeg skal udmønte de forlig, vi har. Så af hensyn til den gode stemning, når vi skal sidde og tale om vore andre forlig, vil jeg undlade at sige nogle af de ting, jeg egentlig havde lyst til at sige om det, hr. Kaj Poulsen har talt om i dag.

Jeg vil dog sige, at jeg synes, fru Pia Christmas-Møller meget grundigt fik afsløret hulheden i hr. Kaj Poulsens argumentation med den sammenligning, der er mellem dimittendsatsen for de nyuddannede. Det er dels et spørgsmål om, at her fraviger Socialdemokraterne jo tanken om, at Socialdemokratiet må vende sig imod enhver tanke om at gennemføre en ordning, hvor dagpengesatsen ikke står i forhold til præsterede og dokumenterede indtjening. Det er jo netop det princip, som har været stadfæstet for så vidt angår dimittendsatsen i mange, mange situationer, og da jeg sidste efterår foreslog i lovforslag nr. L 57, at der skulle stilles krav om arbejde, for at dimittender kunne få dagpenge, lød der fra Socialdemokraterne et stort klingende nej.

Man har altså brudt dette princip i ganske mange år, og når hr. Kaj Poulsen nu med nogen hån i stemmen spørger: Hvad betyder sølle 259 kr., hvem kan dog leve for det? Ja, det er jo altså det, hr. Kaj Poulsen mener at dimittenderne kan leve for, og man går ind for dimittendsatsen uden at stille krav om, at man har lavet et stykke arbejde inden. Der er simpelt hen ikke sammenhæng i argumentationen fra Socialdemokratiets side for så vidt angår de selvstændige sammenlignet med dimittender. Fordi det er de selvstændige, vil Socialdemokratiet ikke være med. Jeg fatter det egentlig ikke.

For så vidt angår Fremskridtspartiets betænkning bidrag og de stillede ændringsforslag kan man vel konstatere, at Fremskridtspartiet for nogle af de vigtigste, nogle af de tungeste, nogle af de mest betydningsfulde forslag går ind for og støtter, at de skal vedtages. Jeg tror også, man kan konstatere, at Fremskridtspartiet må se i øjnene, at deres ændringsforslag bliver stemt ned. Derfor er det spændende, når Fremskridtspartiet efterfølgende skal foretage sine afvejninger, om man synes, at det gode i forslaget alligevel er så godt, at man vil slutte sig til de seks partier, der stemmer forslaget igennem, eller om man mener, at det er så problematisk, at man vil stemme imod det.

Jeg går altid ind for brede flertal omkring de arbejdsmarkedspolitiske lovforslag, og jeg håber selvfølgelig, at vi kan få udvidet tilslutningen fra 6 til 7 partier, sådan at vi i hvert fald er 7 partier, der står bag dette forslag.

Hvis der skulle være nogen i Socialdemokratiet, der måske er kommet til at tænke lidt over, hvad det er, Socialdemokratiet har gjort i denne sag, skal Socialdemokraterne også være velkomne til ved tredje behandling at skifte mening. Vi skal ikke bebrejde Socialdemokratiet det et øjeblik. Vi vil meget gerne have Socialdemokratiet med i brede flertal omkring de arbejdsmarkedspolitiske tiltag. Socialdemokratiet har stadig chancen ved tredje behandling.

Kaj Poulsen (S):

Det er lidt vanskeligt at blive siddende stille på sin stol, når arbejdsministeren lægger ansigtet i de sociale folder og giver udtryk for en social forståelse over for dårligt stillede mennesker i dette samfund, præcis dagen efter at vi diskuterede nedsættelse af reguleringer for dagpengemodtagere, pensionister osv. Det er hykleri i topmål.

[Kaj Poulsen]

Det er det også, når de sociale folder bruges til at fortælle om en selvstændig erhvervsdrivende, at vi for at forsøde hans tilværelse, når han blev 60 år, nu har sørget for, at han kan få 259 kr. Det er ikke det samme som dimittendsatsen, hr. minister. Langt under dimittendsatsen. Og derfor er det »sølle« 259 kr.

Hvad er det for et socialt ansigt at stille op, samtidig med at ministeren peger på lovforslag nr. L 57, eller skal vi nævne regeringens oplæg i forbindelse med arbejdstilbudsloven, hvor 20.000 mennesker skulle have været smidt ud af a-kassesystemet, hvor folk på supplerende dagpenge skulle have været smidt ud fra 1. januar i år, hvor dimittenderne først skulle skaffe sig et halvt års arbejde for at få forsørgelse, hvor folk uden indkomst skulle betale for at blive optaget i en a-kasse? Hvad er det for en gang hykleri at stå og prøve på at give indtryk af, at dette er et socialt tiltag?

Dette er kun gjort for at behage de konservative vælgere en lille smule, og det har man gjort elendigt. Man har indført nogle principper i arbejdsløshedslovgivningen, som kan være katastrofale.

Jeg forstår godt, hvorfor ministeren ikke forklarede SF, hvad en kombinationsforsikring kan bruges til, og hvad den skal bruges til. Men læs dog for pokker så Information fra 13.-14. maj, så kan vi se de uhyggelige perspektiver i det. Dem har ministeren ikke fortalt om, hverken i lovforslaget eller i nogen af de besvarelser, vi har fået.

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg skal ikke forlænge debatten unødigt meget, men blot sige til hr. Kaj Poulsens kommentarer omkring hykleri, at det er vist blevet anskueliggjort for alle her i salen med undtagelse af Socialdemokratiet, at hykleriet i denne sag hører hjemme i Socialdemokratiets egne rækker.

Hr. Kaj Poulsen vil end ikke være med til at give de selvstændige et sikkerhedsnet på 259 kr. om dagen, end ikke det kan hr. Kaj Poulsen undde disse mennesker. Det er hykleri, når hr. Kaj Poulsen samtidig argumenterer med, at de personer, der i forvejen har størst glæde af forsikringsystemet, skulle få en endnu højere regulering end den, der finder sted på arbejdsmarkedet. Det er hykleri, så det basker, og jeg synes ikke, der er grund til at kommentere den side af sagen meget mere.

Jeg vil dog gerne gøre opmærksom på, at den nugældende regel om dimittendsats, som jo bliver anvendt som udbetalingsmålestok i forbindelse med en række andre ydelser inden for dagpengesystemet, specielt de supplerende dagpenge, men også på feriedagpengeområdet, i praksis betyder, at visse selvstændige kan komme i den meget groteske situation, at de får flere penge, når de holder ferie under deres ledighed. Da får de nemlig feriedagpenge på dimittendsatsniveau, mens de måske på almindelige dagpenge må nøjes med et langt lavere niveau. Det er en grotesk situation, som det nuværende system byder disse selvstændige.

Jeg synes, det er utroligt, at Socialdemokratiet vil fastholde, at man har et A- og et B-hold inden for dagpengesystemet. Vi ønsker i Det Konservative Folkeparti, at det danske a-kassesystem skal give både selvstændige og lønmodtagere rimelige muligheder for at have dækning i en situation, hvor de bliver ledige, og hvor de i øvrigt ikke har mulighed for at få et arbejde med det samme. Det er det, vi gerne vil nå frem til, og dertil hjælper dette forslag helt gevaldigt.

Det er hykleri, når Socialdemokratiet ikke vil erkende, at man faktisk ser på forholdet på den måde, at man ønsker at bevare og fastlåse et A- og et B-hold. A-holdet er lønmodtagerne, B-holdet er de selvstændige.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg ved ikke, hvad man skal gøre for at få det ind på tavlen hos den konservative ordfører. Når hele vores argumentation har været, at man skal behandle mennesker ens, hvad enten de er selvstændige eller lønmodtagere, når hele vores argumentation har gået på, at det skal være en præsteret løn og en præsteret indkomst, der skal ligge til grund for, at man kan få udbetalt dagpenge, så laver man nogle regler, der siger at de dér sølle selvstændige erhvervsdrivende – hvoraf formentlig flere vil kunne få en højere dækning end de 259 kr. – kan blive fri for udregninger, revisor osv., de kan få 259 kr., og til gengæld får de 5 karensdage. Det er da at lave et A- og et B-hold. Det er da at lave et skel mellem medlemmerne af en a-kasse. Det er da at gøre forskel på a-kassemedlemskab. Det kan da ikke være anderledes, når man ikke vil lægge løn for præsteret arbejde til grund. Andre ste-

[Kaj Poulsen]

der i de offentlige støttesystemer, hvor man ikke lægger en præsteret indkomst til grund, hører ind under Socialministeriet.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Meget kort til hr. Kaj Poulsen.

Hr. Kaj Poulsen overser ganske, at der er fundamentalt uens vilkår for selvstændige og lønmodtagere i deres erhvervsudøvelse, og at man er nødt til at tage højde for disse forskellige vilkår, når man ønsker at give dem lige muligheder i dagpengesystemet. Man kan ikke overføre præcis de samme regler, som gælder for lønmodtagere, på selvstændige.

Lad mig bare tage eksemplet, hvor en lønmodtager bliver afskediget af en arbejdsgiver. Den selvstændige er selv arbejdsgiveren. Det er klart, at i den situation må man have et regelsæt, som tager højde for de forskellige vilkår. Det er det, det drejer sig om.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Hr. Kaj Poulsens ordførerindlæg i anden runde drejede sig om alt muligt andet end dette lovforslag. Det kan jeg godt forstå. Hvis jeg var hr. Kaj Poulsen, ville jeg heller ikke beskæftige mig særlig meget med dette lovforslag, for den socialdemokratiske holdning er fløv i denne sag.

Så vil jeg i øvrigt for så vidt angår hr. Kaj Poulsens insinuationer i forhold til, hvad bemyndigelsen på kombinationsforsikringer skal anvendes til, gerne sige, at jeg har noteret mig, at SF i sit betækningsbidrag skriver:

»SF påpeger i øvrigt, at vi går ud fra, at nye bekendtgørelser efter sædvane vil blive behandlet med Landsarbejdsnævnet og forelagt de partier, der har støttet lovforslaget.«

Det er sædvane, at alt bliver forelagt for Landsarbejdsnævnet. Det er korrekt, at Landsarbejdsnævnet er rådgivende, og at ministeren og/eller direktøren derefter beslutter. Men jeg vil gerne understrege, at specielt for så vidt angår kombinationsforsikringen, som er et punkt, der ikke er blevet grundigt belyst under udvalgsbehandlingen, er det klart, at jeg vil tage en forhandling med de partier, der har stemt for dette lovforslag, med henblik på at sikre, at kombinationsforsikring bliver udmøntet på en måde, der er i overensstemmelse med det flertal, der har støttet mit lovforslag.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg må sige til arbejdsministeren, at jeg synes faktisk ikke, jeg talte så meget uden om forslaget. Jeg kommenterede faktisk stort set kun arbejdsministerens tale, og når arbejdsministeren begynder at spille socialminister, må jeg reagere på det. Jeg taler meget gerne om dette forslag – om det, der er forkert i det – der er ingen tvivl om det.

Må jeg så godt sige tak til ministeren for præciseringen af, hvordan et bekendtgørelsesarbejde skal foregå. Det skal altså foregå ved, at Landsarbejdsnævnet skal udtale sig, og med de udtalelser, vi har fået, kan vi forudse, at man er uenig.

Så skal det forelægges – forelægges, sagde ministeren – for de partier, der har stemt for det, men det er ministeren og direktøren, der træffer afgørelsen. Tak for opklaringen.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg er nødt til at præcisere, at ordet »forelagt« var et citat fra SF's betækningsbidrag. For at fjerne enhver tvivl sagde jeg netop, at jeg ville tage en forhandling med de partier, der støttede lovforslaget, for at sikre, at det blev udmøntet i overensstemmelse med flertallets intentioner.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 om *deling af lovforslaget* i 2 lovforslag:

A. Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ændrede regler for selvstændige erhvervsdrivende m.v.) omfattende § 1, nr. 4-8, 11, 14-15 og 17-21, samt § 2.

B. Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ændrede regler for selvstændige erhvervsdrivende m.v.) omfattende § 1, nr. 1-3, 9-10, 12-13 og 16, samt § 2
forkastedes, idet 14 stemte for, 72 imod; 36 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 14 stemte for, 72 imod; 36 stemte hverken for eller imod.

[Arbejdsministeren]**Ændringsforslag nr. 3**

forkastedes, idet 15 stemte for, 72 imod; 36 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4

forkastedes, idet 51 stemte for, 71 imod.

Ændringsforslag nr. 5 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

Ændringsforslag nr. 6

forkastedes, idet 14 stemte for, 72 imod; 37 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 7

forkastedes, idet 14 stemte for, 71 imod; 36 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 8

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9

forkastedes, idet 14 stemte for, 71 imod; 36 stemte hverken for eller imod.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af lovforslag nr. L 238:

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter og lov om indeksregulerede realkreditlån. (Fremme af vedvarende energi).

Af Baadsgaard (S) m.fl.
(Fremsat 2/5 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Boligministeren (Agnete Laustsen):**

Forslagsstillerne vil med lovforslaget sikre, at den adgang, der i dag er til at indeksfinansiere samfundsøkonomisk attraktive kollektive energiforsyningsanlæg, udvides til også at omfatte enkeltanlæg specielt på offentlige og selvejende institutioner.

Jeg er som udgangspunkt positivt indstillet over for forslag som dette, der har som formål at fremme etablering af såkaldt vedvarende energianlæg. Det er imidlertid spørgsmålet, om lovforslaget i den foreliggende udformning kan leve op til de intentioner, der ligger bag forslaget.

Belåningsreglerne for kollektive energiforsyningsanlæg er således relativt komplicerede. Det er ikke det store problem, når der er tale om forholdsvis få, men til gengæld store lån til kollektive anlæg, der kan indgå med stor vægt i de kommunale energiforsyningsplaner.

Reglerne er imidlertid mindre egnede til anvendelse i forbindelse med de mindre lån, der vil være tale om efter lovforslaget. Anvendes reglerne for kollektive anlæg på små individuelle anlæg, vil det bl.a. resultere i relativt omkostningskrævende forretningsgange hos de involverede kommuner, realkreditinstitutter m.v. De nugældende regler kræver således kommunal garantistillelse samt inddragelse af Industriens Realkreditfond ved den yderste halvdel af belåningen.

Det er i den forbindelse uklart, i hvor høj grad kommunerne vil være villige til at stille garanti for enkeltanlæg. Ved kollektive anlæg har kommunerne stor indflydelse på, hvorledes disse planlægges og gennemføres i overensstemmelse med kommunernes energiforsyningsplaner. Enkeltanlæg vil derimod blive opført spredt og mere tilfældigt og vil derfor ikke nødvendigvis passe ind i energiplanlægningen i den enkelte kommune.

Skal der indføres nye regler for indeksbelåning af enkeltanlæg, så bør reglerne efter min opfattelse i højere grad, end det er tilfældet efter Socialdemokratiets forslag, indrettes efter de særlige vilkår, der gælder for enkeltanlæg.

Jeg skal i den forbindelse bemærke, at det ikke er korrekt, når det af bemærkningerne til Socialdemokratiets forslag fremgår, at det i dag er udelukket at indeksfinansiere enkeltanlæg på